

ระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ภาธร นิลอาธิ¹

ฤทัย นิ่มน้อย²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ รวบรวมข้อมูลความต้องการของบุคคลในชุมชน (ภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลในชุมชนเพื่อเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น การจัดการข้อมูล การออกแบบ และการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นนาเชือก ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ให้อยู่ในรูปแบบระบบฐานข้อมูล เพื่อใช้สำหรับการจัดเก็บ เผยแพร่ และให้บริการสืบค้นข้อมูลภูมิปัญญานาเชือก ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการมีส่วนร่วมของภาคีกลุ่มคนรักนาเชือกในการจัดการข้อมูลภูมิปัญญาต่าง ๆ ซึ่งพัฒนาโดยโปรแกรมเว็บแอปพลิเคชันด้วยภาษาพีเอชพี (PHP) โปรแกรม Bootstrap เป็น CSS framework สำหรับการพัฒนาส่วนติดต่อกับผู้ใช้ และใช้ฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล (MySQL) สำหรับการจัดเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นสามารถแบ่งเป็น 9 ประเภท คือ 1) กองทุนและธุรกิจชุมชน 2) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) เกษตรกรรม 4) แพทย์แผนไทย 5) ภาษาและวรรณกรรม 6) โภชนาการ 7) ศาสนาปรัชญาและประเพณี 8) ศิลปกรรม และ 9) อุตสาหกรรมและหัตถกรรม ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากภาคีคนรักนาเชือก ได้เล็งเห็นถึงการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการเรียนรู้ และด้านความต้องการเครื่องมือสำหรับการจัดการข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาคีคนรักนาเชือก มีความต้องการระบบฐานข้อมูลเพื่อจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลภูมิปัญญานาเชือก

คำสำคัญ: ฐานข้อมูลดิจิทัล, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, นาเชือก, มหาสารคาม, การมีส่วนร่วมของชุมชน, ภูมิปัญญานาเชือก

¹ อาจารย์ สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อีเมล patorn.n@msu.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อีเมล reuthai.n@msu.ac.th

(Received: 11 August 2022; Revised: 10 October 2022; Accepted: 17 October 2022)

Na Chueak Local Wisdom Database System with Public Participation

Patorn Nilati¹

Ruethai Nimnoi²

Abstract

This research aims to explore and gather information needs of the community (The Na Chueak Lover Group) The method of interviewing people in the community to emphasize the participation of the community in the preliminary study, information management, design and system development for information management of Na Chueak local wisdom in Na Chueak Sub-district, Na Chueak District, Maha Sarakham Province in the form of database system. To be used for storing, disseminating and retrieval through Internet by the participation of the community. The system is developed by a web application with PHP, Bootstrap is a CSS framework for developing user interface and MySQL database. The result found that Local wisdom management can be divided into 9 types; 1) Local business and Funds 2) Natural resources and environment management 3) Agriculture 4) Thai traditional medicine 5) Language and literature 6) Nutrition 7) Religion, philosophy and tradition 8) Fine arts and 9) Industry and handicrafts according to the criteria of the Ministry of Education. Na Chueak Lovers' Group need the database system to manage, conserve, and disseminate their local wisdom.

Keyword: Digital database, Local wisdom, Na Chueak, Mahasarakham, Local participation, Na Chueak Local Wisdom

¹Lecturer, Department of Information Science, Faculty of Informatics, Mahasarakham University, Email: Patorn.n@msu.ac.th

²Assistant Professor, Department of Information Science, Faculty of Informatics, Mahasarakham University, Email: Ruethai.n@msu.ac.th

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ 2560 มาตรา 57 รัฐต้อง (1) อนุรักษ์ ป่าไม้ และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและ ของชาติ (2) อนุรักษ์คุ้มครองบำรุงรักษาพื้นที่บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการ (The Secretariat of The House of Representatives, 2019) อำเภอนาเชือก เป็นอำเภอหนึ่งตั้งอยู่ในเขตจังหวัดมหาสารคาม จากการสำรวจภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในเขตอำเภอนาเชือก แสดงให้เห็นถึงความตระหนักเกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน รวมถึงเล็งเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดการความรู้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ตัวอย่างพื้นที่ที่น่าสนใจในอำเภอนาเชือก คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคุนลำพัน ตั้งอยู่ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม หากพิจารณาจากต้นทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนคุณค่าด้าน ศิลปวัฒนธรรม จากการสำรวจพื้นที่ ประสพการณ์ทำงานร่วมกับชุมชน และการบอกเล่าของชุมชน นับว่า เป็นพื้นที่ที่สามารถพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษา เรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่สำคัญของจังหวัดมหาสารคามอีกหนึ่งพื้นที่ เนื่องจากความเฉพาะของภูมิเวศ ที่เหมาะต่อการเป็นที่อาศัย ของปูทูลกระหม่อมหรือปูแป้ง (*Thaipotamon Chulabhorn*) ซึ่งเป็นปูน้ำจืดที่มีสีส้มสวยงาม และเป็น สิ่งมีชีวิตเฉพาะถิ่น (Endemic Species) ที่พบได้เพียงแห่งเดียวในโลก และได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 และเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าคุนลำพัน เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2542 (Mahasarakham Provincial Culture Office, 2018) ซึ่งสภาพพื้นที่ป่าของเขตห้ามล่าสัตว์ ป่าคุนลำพัน มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ พื้นที่ที่อยู่ด้านทิศตะวันออกของคลองชลประทาน มีสภาพป่าเป็นป่า เต็งรัง ส่วนพื้นที่ป่าที่อยู่ทางด้านทิศตะวันตกของคลองชลประทาน มีสภาพป่าที่มีลักษณะเป็นป่าผสมคือป่า กิ่งดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณและสภาพคล้ายป่าพรุ จึงทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพค่อนข้างสูง ทั้งชนิด พืชและสัตว์ นอกเหนือจากความสัมพันธ์เชิงนิเวศแล้ว ยังมีมิติด้านสรรพคุณทางยาหรือสมุนไพร และมี ผลงานวิจัยที่อาศัยพื้นที่นี้เป็นสถานที่ศึกษา ได้แก่ Pasorn et al. (2014) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปลูกพืช สมุนไพรแบบเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพสมุนไพรสู่อุตสาหกรรมแปรรูป และ Bhrukitti (2016). ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการปรับตัวต่อภัยแล้งในพื้นที่อ่อนไหว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่เพิ่มเติมจากองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่การพัฒนาองค์ความรู้ของ ท้องถิ่น เพื่อเข้าใจต้นทุนด้านทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงมีความพร้อมในการให้ความ ร่วมมือในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัล สำหรับการจัดการข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น และเผยแพร่ข้อมูล ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ สามารถเข้าถึง และสืบค้นข้อมูลภูมิปัญญาของ ท้องถิ่นได้ ด้วยความพร้อมในประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว กอปรกับภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก โดย

การมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการ ทั้งสถาบันการศึกษา และ หน่วยงานภาคท้องถิ่น ได้แก่ โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ เทศบาลตำบลนาเชือก องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนาเชือก กลุ่มสตรีตำบลนาเชือก และเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าคุนลำพัน มีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับศักยภาพของพื้นที่ตำบลนาเชือกเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเล็งเห็นว่าพื้นที่นี้สามารถพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัล ที่รวมถึงการสะท้อนถึงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การเพิ่มมูลค่าเพื่อการรักษาระบบนิเวศและความยั่งยืนของภูมิปัญญา โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาบริหารจัดการ ซึ่งปัจจุบัน องค์ความรู้ในพื้นที่ยังกระจุกกระจาย และฝังตัวในรูปของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สะสม โดยหากไม่มีการดำเนินการใด ๆ องค์ความรู้ดังกล่าว จะค่อยๆ เลือนหายไปกับปราชญ์หรือผู้มีประสบการณ์ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่ยังมีอยู่จำกัด

การวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงมีจุดมุ่งหมายในการทำงานร่วมกันกับชุมชน คือ สมาชิกภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก ในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม และจัดสร้างฐานข้อมูลภูมิปัญญาดิจิทัลขึ้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อจัดการภูมิปัญญานาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ได้ทราบข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม และนำมาจัดการเบื้องต้นก่อนนำเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก

ขอบเขตการวิจัย

การรวบรวมข้อมูล มีขอบเขตต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดข้อมูลภูมิปัญญาในเขต อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์โดยกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชน (ภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก) ซึ่งมีเป้าหมายในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. ศึกษาเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานราชการ ทั้งสถาบันการศึกษา และ หน่วยงานภาคท้องถิ่น ได้แก่ โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ เทศบาลตำบลนาเชือก องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนาเชือก กลุ่มสตรีตำบลนาเชือก และเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าคุนลำพัน
3. จัดการข้อมูลภูมิปัญญา โดยยึดตามการแบ่งกลุ่มเนื้อหาออกเป็น 9 กลุ่ม ของ

Ministry of Education (2008, pp. 11-12) ประกอบด้วย 1) กองทุนและธุรกิจชุมชน 2) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) เกษตรกรรม 4) แพทย์แผนไทย 5) ภาษาและวรรณกรรม 6) โภชนาการ 7) ศาสนาปรัชญาและประเพณี 8) ศิลปกรรม และ 9) อุตสาหกรรมและหัตถกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยมีการรวบรวมข้อมูลจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์จำนวน 1 คน นายก รองนายก และเลขานุการเทศบาลตำบลนาเชือก จำนวน 4 คน นายกและผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบลนาเชือก จำนวน 15 คน หัวหน้าสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนาเชือก จำนวน 1 คน และสมาชิกกลุ่มสตรีตำบลนาเชือกจำนวน 6 คน
- 2) ทำการจัดการ วิเคราะห์ และ จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม
- 3) ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 4) ออกแบบ และ สร้างตัวแทนเอกสารในรูปแบบของระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก
- 5) พัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยได้พัฒนาเว็บไซต์ โดยใช้ภาษาพีเอชพี (PHP) โปรแกรม Bootstrap เป็น CSS framework สำหรับการพัฒนาส่วนติดต่อกับผู้ใช้ ร่วมกับภาษาเอชทีเอ็มแอล (HTML) และใช้ฐานข้อมูลมายเอสคิวแอล (MySQL) ในการจัดเก็บข้อมูล ผู้ใช้สามารถสืบค้นข้อมูล และเข้าถึงเอกสารรูปแบบต่าง ๆ ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พัฒนากลุ่มการใช้งานระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้แก่ผู้ดูแลระบบ ผู้ใช้ที่อยู่ในภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก สำหรับการจัดการข้อมูลภูมิปัญญานาเชือก

ผู้วิจัยได้ออกแบบ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยคำนึงถึงความต้องการของภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก ซึ่งมีส่วนสำคัญในการนำเข้าสู่ข้อมูลสู่ระบบฐานข้อมูลดิจิทัลฯ ที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบส่วนต่อประสานกับผู้ใช้งาน เพื่อให้สะดวก และง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล โดยจากการสำรวจ และ สัมภาษณ์จากผู้แทนภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก พบว่า มีทั้งสิ้น 8 ภูมิปัญญา โดยมีการจัดการจัดกลุ่มตามประเภทภูมิปัญญาทั้ง 9 ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก จะได้ทำการจัดการข้อมูลภูมิปัญญาต่าง ๆ ของตนเองต่อไปในอนาคต

ระบบจัดการข้อมูลภูมิปัญญาอำเภอนาเชือก

เมนู

- เพิ่มสมาชิก
- ภูมิปัญญา
- ประเภทภูมิปัญญา
- ออกจากระบบ

เพิ่มข้อมูลสมาชิก

UserName :

Password :

Tel :

Note :

Admin :

☐

Submit
Reset

ภาพที่ 1 ภาพหน้าจอจัดการข้อมูลสมาชิก

ระบบจัดการข้อมูลภูมิปัญญาอำเภอนาเชือก

เมนู

- เพิ่มสมาชิก
- ภูมิปัญญา
- ประเภทภูมิปัญญา
- ออกจากระบบ

ประเภทภูมิปัญญา เพิ่ม

ไทย	อังกฤษ	
กองทุนและธุรกิจชุมชน	Local business	
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Natural Resources and Environmental Management	
เกษตรกรรม	Agricultural	
แพทย์แผนไทย	Thai Traditional Medicine	
ภาษาและวรรณกรรม	Languages and Literature	
โภชนาการ	Nutrition	
ศาสนา/ปรัชญา/ประเพณี	Religion Philosophy and Tradition	
ศิลปกรรม	Arts	
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	Industry and Handicraft	

ภาพที่ 2 หน้าจอการจัดการประเภทภูมิปัญญา

ระบบจัดการข้อมูลภูมิปัญญาอำเภอหนองเข็ง

เมนู	
เพิ่มสมาชิก	
ภูมิปัญญา	
ประเภทภูมิปัญญา	
ออกจากระบบ	

ข้อมูล ภูมิปัญญา เพิ่ม			
Show	10	entries	Search:
ลำดับ	ชื่อ	ปี	ประเภทภูมิปัญญา
1	ขอขจร	อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	
2	เท้ายาม่อม	โภชนาการ	
3	ธูปฤาษี	แพทย์แผนไทย	
4	พระอุโบสถ (ลิ่มมหาอุด)	ศิลปกรรม	
5	วัดหนองเลา	ศิลปกรรม	
6	ศาลเจ้าปู่ดื่น	ศาสนา/ปรัชญา/ประเพณี	
7	สำนักสงฆ์โนนข่า	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
8	อ่างเก็บน้ำห้วยค้อ	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
Showing 1 to 8 of 8 entries			
Previous		1	Next

ภาพที่ 3 หน้าจอการจัดการข้อมูลภูมิปัญญานาเชือก

ระบบจัดการข้อมูลภูมิปัญญาอำเภอเขาค้อ

[illegible]

ภาพที่ 4 หน้าเพิ่มข้อมูลภูมิปัญญา

หน้าแรก ข้อมูลทั่วไป ประเภทภูมิปัญญา สำหรับผู้ดูแลระบบ

นำเมาส์ไปชี้ที่ชื่อภูมิปัญญาเพื่อแสดงรายละเอียด

รายละเอียดภูมิปัญญา	
ไทย	อังกฤษ
กองทุนและธุรกิจชุมชน	Local business
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	Natural Resources and Environmental Management
เกษตรกรรม	Argricultural
แพทย์แผนไทย	Thai Traditional Medicine
ภาษาและวรรณกรรม	Languages and Literature
โภชนาการ	Nutrition
ศาสนา/ปรัชญา/ประเพณี	Religion Philosophy and Tradition
ศิลปกรรม	Arts
อุตสาหกรรมและหัตถกรรม	Industry and Handicraft

ภาพที่ 5 หน้าแสดงรายละเอียดประเภทภูมิปัญญา

เมนู	ภูมิปัญญา ศาลเจ้าปู่คื่น
กลับหน้าหลัก	

ชื่อ : ศาลเจ้าปู่คื่น

ปี :

แหล่งที่มา : บริเวณด้านหลังบ้านลำพัน บ้านนาเชือก ตำบลนาเชือก

เจ้าของ :

ศาลเจ้าปู่คื่น ศาลเจ้าปู่คื่นตั้งอยู่ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดงลำพันเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนทั่วไปหรือทุกคนที่มีความเคารพและใจที่สำคัศาลเจ้าปู่คื่นรักษาทรัพยากรบริเวณป่าแห่งนี้เอาไว้รวมทั้งปู่ที่ชาวบ้านเชื่อว่าป็นบริวารของปู่หลายองค์ที่มีคนนำป้อออกไปโดยที่ไม่ได้จดดูทะเบียนขอหรือไม่นำมาไว้ที่เดิมในป่าแห่งนี้คนผู้นั้นก็จะมิอันเป็นไปหรืออาจสิ่งมีชีวิตเล็กที่มีชาวบ้านก็เลยเชื่อว่าศาลปู่แห่งนี้เป็นผู้รักษาคุณงามความดีและทรัพยากรต่าง ๆ ในป่าแห่งนี้ให้คงอยู่ตลอดไปถ้าหากมาเยี่ยมชมด้วยความบริสุทธิ์ใจเชื่อว่าปู่จะรักษาหรือให้ความอยู่เย็นเป็นสุขกับท่านเช่นกัน

ภาพที่ 6 หน้าแสดงรายละเอียดภูมิปัญญา

อภิปรายผล

จากผลการสำรวจความต้องการระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญานาเชือก จากภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก ได้ประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

การสำรวจข้อมูลความต้องการระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือกในครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (ภาคีกลุ่มคนรักนาเชือก) ซึ่งมีเป้าหมายในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม อีกทั้งยังเป็นการเก็บข้อมูลไว้ในระบบฐานข้อมูล เป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ประชาชนทั่วไปในระบบออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chansiriwat et al. (2018, 69-79) ที่ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ลายต้นเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี และสอดคล้องกับ Emyuak & Sonthaya (2016, 35-48) ที่ได้พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารในพื้นที่ชุมชนวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก และสอดคล้องกับ Juychum & Mettarikanon (2017, 187-201) ที่ได้พัฒนาฐานข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสอดคล้องกับ Loonpe, Sutthisai & Nikornpittaya (2018) ที่ได้ศึกษารูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นหมอพั้นบ้าน ด้านสมุนไพร จังหวัดมหาสารคาม และ การสำรวจข้อมูลความต้องการระบบฐานข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญานาเชือกในครั้งนี้คณะผู้วิจัย พบว่า เกณฑ์การจำแนกประเภทของภูมิปัญญามีหลายเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกการจำแนกประเภทภูมิปัญญาตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ Inta (2017) ที่ศึกษาเรื่องการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น : การจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาด้านนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความสำคัญ และควรคู่ต่อการอนุรักษ์ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลเพื่อเผยแพร่ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงเพื่อความสะดวกต่อการสืบค้น
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลมิติทางด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาและเก็บรวบรวมในมิติอื่น ๆ ด้วย เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นต้น
3. นำเสนอเทคนิคและวิธีการอื่น ๆ ในการนำเสนอสารสนเทศที่เหมาะสมกับยุคสมัย และผู้รับบริการ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการใช้งานสารสนเทศ

References

- Bhrukitti, A. (2016). **Ability to adapt to drought in sensitive Areas, Northeastern Region.** Mahasarakham: Faculty of Environment and Resource Studies, Mahasarakham University. [In Thai]
- Chansiriwat, T. et al. (2018). **The development of local wisdom database system for Buddhist Lent Candle Pattern, Ubonratchathani Province.** Retrieved April 18, 2002, from https://rerujournal.reru.ac.th/wp-content/uploads/2018/03/OK-9-ธิดิพร-ชาญศิริวัฒน์_ยุทธจักร.pdf. [In Thai]
- Emyuk, S & Sonthaya, S. (2016). **Development of the local food database in the area of Wat-Bot, Phitsanulok Province.** Retrieved April 18, 2002, from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/view/64992/53215>. [In Thai]
- Inta, O. (2017). **Integrating local wisdom : knowledge management on local wisdom in Doi Lo District, Chiangmai Province.** Retrieved August 11, 2022, from <http://www.cmruir.cmru.ac.th/handle/123456789/1335>. [In Thai]
- Juychum, D & Mettarikanon, D. (2017). **Database development on the wisdom, arts and cultures in the Three Southern Border Provinces.** Retrieved April 18, 2002, from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/view/68168/71172>. [In Thai]
- Loonpe, T, Sutthisai, W & Nikornpittya, S. (2018). **The folk doctor local knowledge pattern in herbs of Mahasarakam Province.** Retrieved April 18, 2002, from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jgsnsbc-journal/article/view/226612/163070>. [In Thai]
- Mahasarakham Provincial Culture Office. (2018). **Doon Lamphan Hunting Restricted Area.** Retrieved March 18, 2021, from https://www.mculture.go.th/mahasarakham/ewt_news.php?nid=1124&filename=index. [In Thai]
- Ministry of Education. (2008). **Thai wisdom teachers' recruiting guide.** Bangkok: 21 Century Company Limited. [In Thai]
- Pasorn, P. et al. (2014). **The quality improvement of herbal agriculture by using organic fertilizer to serve the herbal processing industry.** Retrieved April 20, 2002, from <http://rir.nrct.go.th/rir/?page=researching&nid=103814>. [In Thai]

The Secretariat of The House of Representatives. (2019). **Purposes and section annotation of Constitution of the Kingdom of Thailand 2017**. Retrieved March 18, 2021, from https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/draftconstitution2/download/article/article_20191021103453.pdf. [In Thai]